

for, at man her skuffer sig og tror, at det er en Banskkelig, som er temporær, medens det er en stadig og fast Banskkelig, hvor man skal have en eller flere Examenkommissioner for et Universitet. Medens man i et stort Land kan have en Examenkommission, der examinerer paa forskjellige Steder, er det ikke let at faa den i et lille Land; thi hvilke Kræfter er det, man skal have. Jeg kunde ønske at falde de Herrer i Erindring et Foredrag, som vi for nogle Aar siden hørte af et Medlem, der nu ikke er tilstede, det 6te kongevalgte Medlem (Andræ), der omtalte Examenkommissionerne i Frankrig, navnlig ved den polytekniske Skole. For at have gode Examenkommissioner, skal man have Mænd med fuldstændig videnskabelig Dannelse, og som følge den videnskabelige Litteratur i dens hele Udvikling Dag for Dag, som have Erfaring i Undervisningsvæsenet forat kunne sige, hvad der med Billighed kan forlanges, hvad der i det akademiske Aar kan udrettes og gøres til Gjenstand for Studium, og som have været Lærere, saa at de kunne examinere paa en forstaaelig og klar Maade. Det er af største Bigtighed, at en Examinator veed at følge den Tankegang, som bevæger sig hos den unge Mand, der sidder foran ham, og det er en Dygtighed, man faar som Professor, naar man daglig holder Examinatorier og underholder sig med de Studerende. Tag den dygtigste Videnskabsmand, som fuldkommen staar paa det rette videnskabelige Standpunkt, lad ham ophøre at være Lærer og giv ham et praktisk Embede, saa vil han ikke ophøre at være en dygtig, maasse en meget stor Videnskabsmand, men han vil ophøre at kjende alle de Hjælpe midler, som Studenten nu har til Benyttelse, hvorved han kan forberede sig, og han vil ophøre med at kunne tage et billigt Hensyn dertil under Examinationen. Studenten maa forberede sig enten ved Hjælp af Forelæsninger, Kollegier, eller ved Hjælp af Haandbøger og Lærebøger. Disse Bøger maa anvises ham, og Examinatoren maa ogsaa kjende dem; men det er det Allerførste, der sker, naar man forlader en Professorplads, at man ophører med at bryde sig om Lærebøger. Disse indeholde for en

Videnskabsmand, der har naaet et vist Standpunkt, sjældent noget Nyt; man vil ikke paa ny læse Lærebøger eller Haandbøger, det er trættende, man har Andet at gjøre, naar man har naaet et vist Punkt i Videnskabeligheden, hvis man ikke som Professor har Dyrkning og Forpligtelse til at gjøre det dagligt. For en Professor er der Anledning, til at holde sig à jour, om jeg maa bruge det Udtryk, med den Studenten foreliggende og ham tilgængelige Litteratur, men for en Mand, der ikke har den Dypgave, er der ingen Anledning dertil. Lad os imidlertid forbigaa det. Naar man vil have Examenkommissioner, saa skal man have Mænd, der paa eengang kjende Videnskaben, overse den i dens Helhed med Klarhed, og kjende det praktiske Liv og dets Krav, vide, hvad der for dets Styld behøves af Videnskaben; men skal man det, saa maa man helst have Mænd, der have været Professorer, eller i det ringeste Mænd, der i en ældre Alder have baade udsjælsat sig med Videnskaben, og tillige virket i praktiske Stillinger, og i begge disse Retninger have lagt en Dygtighed for Dagen, der maa have bragt dem i en vist ikke ringe Stilling. Men skulde nu saadanne Mænd virkelig være villige til at paatage sig det Hverv at sidde i en Examenkommission? De bedste Examinatorer, som vi i dette Dieblif kunde faa til den juridiske Examenkommission, vilde være: to Ministre, Generalauditoren, Generalprofuroren og Direktoren i Udenrigsministeriet. Jeg tør sige, at disse Mænd ved Siden af et Par Assessorer vilde være de bedste, man kunde faa. Men vil nogen af disse Mænd, eller kunne de ved Siden af deres Embedsstillinger paatage sig det Hverv i 2 à 2½ Maaned af Aaret at hengive sig til det mest trættende Examenarbejde? Nei, det kunne og ville de ikke, og derfor er Valget meget indskrænket. Man kan maasse til faste Censorer faa et Par Mænd, som paa nogle Aar overtage dette Hverv; men lad os ikke stille os Dypgaven for stor ved at danne disse selvstændige Examenkommissioner, hvorved man tænker sig Fakulteterne helt trængte tilbage; thi naar Universitetslærerne skulle udfylde det største Antal Pladser i Examenkommissionen, saa kan man lige saa